

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Туризм»
Спеціальність 242 Туризм
шифр і назва

Спеціалізація
за наявності

Галузь знань 24 Сфера обслуговування
шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 18 жовтня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вікова психологія
Викладач (-і)	Апельт Галина Василівна
Контактний телефон викладача	067 83 52 687
E-mail викладача	hrytchukg@gmail.com
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Вивчення дисципліни «Вікова психологія» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема: опанування системою знань про закономірності психічного розвитку та становлення особистості на різних етапах її життя.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у студентів ґрунтовних знань про зміст і закономірності психічного розвитку індивіда протягом онтогенезу, а також навичок емпіричного дослідження особливостей вікового розвитку психіки людини, вміння враховувати їх при організації навчально-виховної роботи в школі, психодіагностики та корекції відхилень від вікових нормативів.</p> <p>Основні завдання курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити слухачів з основами поняттями, принципами, концепціями вікової та педагогічної психології. 2. Висвітлити специфіку психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, підходи до періодизації психічного розвитку особистості та основні психологічні закономірності процесу навчання та виховання. 3. Виробити у студентів ряд умінь та навичок застосування набутих знань у практичних сферах своєї діяльності, активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
Загальні компетентності:	<p>K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу</p> <p>K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища</p> <p>K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>K09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми</p> <p>K12. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>K13. Здатність планувати та управляти часом</p> <p>K14. Здатність працювати в команді та автономно</p>
Фахові компетентності:	<p>K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності</p> <p>K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p>
5. Програмні результати навчання	

- ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.
- ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
- ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

6. Організація навчання

Обсяг курсу – 6 кредитів ECTS, 180 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	242 Туризм	II	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1 Вікова психологія як наука	2	4	8
Тема 2 Історія розвитку вікової психології	2	4	16
Тема 3 Фактори і закономірності психічного розвитку	2	2	8
Тема 4 Періодизація вікового розвитку	2	4	8
Тема 5 Психологія дитини немовлячого віку	2	2	8
Тема 6 Психологічна характеристика дитини раннього віку	2	2	8
Тема 7 Психологія дошкільного дитинства	2	2	8
Тема 8 Психологічні особливості молодшого школяра	2	2	8
Тема 9 Психологія особистості підлітка	2	4	16
Тема 10 Психологія ранньої юності	2	2	8
Тема 11 Психологія ранньої дорослості		4	8
Тема 12 Психологія зрілого дорослого віку.		4	8
Тема 13 Психологія старості		4	8
ЗАГ.:	20	40	120

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 балів
Вимоги до письмових робіт	Загальний бал за виконання письмових робіт – 45 балів, що включає: контрольну роботу 1 – 15 балів, контрольну роботу 2 – 20 балів, контроль самостійної роботи – 10 балів

Семінарські заняття	20 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	26 балів
Підсумковий контроль	Екзамен (комбінований) – 35 балів.

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: тестовий контроль, контрольна робота проводиться під час навчальних занять. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Академічна доброчесність: політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на засадах, наведених в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Положенні про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. Політика щодо пропусків занять базується на Положенні про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №768 від 04.12.2014; внесено зміни наказом №628 від 25.09.2019 р.) та Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019).

9. Рекомендована література

Основна

1. Абрамова Г.С. Возрастная психология. М.: Академия, 1997.
2. Анн Л. Ф. Психологический тренинг с подростками. — СПб.: Питер, 2003.
3. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. О.В. Скрипченко Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. — К.: Просвіта, 2003. ;
4. Вікова психологія /За ред. Г. С. Костюка. — К., 1976.
5. Возрастная и педагогическая психология / Под ред. А. В. Петровского. — М., 1979.
6. Возрастная и педагогическая психология / Под ред. М. В. Гамезо и др. — М., 1984.
7. Волков Б. С., Волкова Н. В. Детская психология. От рождения до школы: Питер: 2009 С240
8. Гамезо М.В., Петрова Е.А., Орлова Л.М. - Возрастная и педагогическая психология - М : Педагогическое общество России 2003
9. Заброцький М. М. Вікова психологія. К.: МАУП, 1998.
10. Коллюцкий В.Н. Возрастная психология. М.: ТЦ Сфера, Юрайт, 2001 г., 464 с.
11. КонИ. С. Психология старшеклассника. — М., 1986.
12. Крайг Г. Психология развития. — СПб., 2000.
13. Кулагина И. Ю. Возрастная психология. Развитие ребенка от рождения до 17 лет: Учеб пособие — М., 1997.
14. Кулагина И.Ю., Коллюцкий В.Н. - Возрастная психология: Полный жизненный цикл развития человека - 2001
15. развития человека - 2001
16. Лисина М. И. Общение, личность и психика ребенка. — М.; Воронеж, 1997.
17. Мухина В. С. Возрастная психология. - М., 1997
18. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество. — 3-е изд. — М., 2006
19. Мухина В. С. Детская психология. — М., 1990.

20. Мухина В. С. Тайнство детства. М., 1997.
21. Мухина В. С. Шестилетний ребенок в школе. — 2-е изд. — М, 1990.
22. Немов Р. С. Психология: В 3 кн. - Кн. 2. - М., 1998.
23. Непомнящая Н. И. Становление личности ребенка 6-7 лет. — М., 1992.
24. Обухова Л. Ф. Возрастная психология. — М., 2001.
25. Обухова Л. Ф. Детская психология: теории, факты, проблемы, — М., 1998.
26. Практикум по возрастной и педагогической психологии / Под. ред. Щербакова А.И. М.
27. Психическое развитие в младшем школьном возрасте / Под ред. В. В. Давьдова. М.: Педагогика, 1990.
28. Психология младших школьников / Под ред. В. В. Давидова. — М.. 1990.
29. Психология подростка. Полное руководство / Под общ. ред. А.А Реана. - СПб., М.,2003
30. Райс Ф. Психология подросткового и юношеского возраста — СПб.: Питер, 2000.
31. Реан А. А., Коломинский Я. Л. Социальная педагогическая психология — СПб, 1999
32. Савчин М.В, Василенко Л.П. Вікова психологія: Навч. посіб. - К.: Академвидав. 2005
33. Смирнова Е. О. Психология ребенка. М.: Школа Пресс, 1996.
34. Урунтаева Г. А. Дошкольная психология. М.: Просвещение, 1996.
35. Фельдштейн Д. И. Проблемы возрастной и педагогической психологии. — М.,1995.
36. Шаповаленко И. В. Возрастная психология (Психология развития и возрастная психология). — М.: Гардарики, 2004.

Додаткова

1. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания. — Л., 1968.
2. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте. - М., 1968.
3. Запорожец А. В. Избранные психологические труды / Под ред. В. В. Давидова, В. П. Зинченко: В 2 т. - М., 1986.
4. Лейтес Н. С. Способности и одаренность в детские годы. — М.,1984.
5. Лишение родительского попечительства / Под ред. В. С. Мухиной М.. 1983.
6. ПиажеЖ. Избранные психологические труды. — М.,1969.

Викладач, доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства,
кандидат психологічних наук

Апельт Г.В.